

Na okładce: Globus nieba W.J. Blaeu - stan po konserwacji.
Obok: stan przed konserwacją. Patrz artykuł str. 14

cenne, bezcenne/utraczone

Redakcja:

Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

Narodowa Instytucja Kultury

02-916 Warszawa, ul. Okrężna 9

tel.: (0-22) 651-53-00, (0-22) 651-75-00;

faks: (0-22) 642-11-85

e-mail: biuro@oozp.org.pl

www.oozp.pl

Redaktor naczelna: Barbara Kobielska

Oprac. graficzne: Marek Pękalski

Oprac. stylistyczne: Krystyna Juriewicz

Korekta: Krystyna Juriewicz

Tłumaczenie: Marzenna Rączkowska

Wydawca: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

Realizacja: Stelko Sp. z o.o.

Na zlecenie Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych

Zamówienia na egzemplarze prosimy kierować na adres redakcji.

W NUMERZE:

str. 3 PIOTR OGRODZKI

KOLEJNA BEZPOWROTNA STRATA

str. 6 ELŻBIETA ROGOWSKA,
MAREK ROGOWSKI

PRZYWRÓCIĆ PAMIĘĆ

- MUZEUM UTRACONE

str. 8 PIOTR OGRODZKI

ZABEZPIECZENIE MUZEÓW

I ICH ZBIORÓW

KIERUNKI DZIAŁAŃ PREWENCYJNYCH

W ROKU 2010

str. 11 MARIA ROMANOWSKA-ZADROŻNA

SIEDZĄCY ŻOŁNIERZ

- ODNALEZIONY PASTEL A. ORŁOWSKIEGO

str. 14 ŁUCJA BRZEŻYCKA, ANNA

FEDRIZZI-SZOSTOK, IRENA FRENCH

GLOBUS NIEBA W. J. BLAEU

ZE ZBIORÓW MUZEUM ŚLĄSKA

CIESZYŃSKIEGO

str. 18 KARINA CHABOWSKA

POLSKIE DZIEDZICTWO KULTUROWE

W KRAJACH EUROPY ZACHODNIEJ (11)

ZBIORY MUZEALNE POLSKICH INSTYTUCJI

EMIGRACYJNYCH WE FRANCJI I WŁOSZACH

str. 22 ANDRZEJ MĘŻYŃSKI

WĘDRUJĄCA BALLADYNA

BURZLIWE DZIEJE RĘKOPISU

JULIUSZA SŁOWACKIEGO

str. 25 ZBIGNIEW HAUSER

DAWNE ZAPOMNIANE POLSKIE

REZYDENCJE NA BIAŁORUSI (II)

str. 28 MAGDALENA MARCINKOWSKA

ZUCHWAŁE KRADZIEŻE

W POŁUDNIOWEJ FRANCJI

str. 30 TADEUSZ ZADROŻNY

KAJETAN I INNI (3)

DRUGA SZNSA KAJETANA

Str. 34 AGNIESZKA DAMASIEWICZ

CZY DROIT DE SUITE OGRANICZY

HANDEL FALSYFIKATAMI?

str. 37 ROBERT PASIECZNY

ORYGINAŁ KONTRA FALS

str. 38 MARIA ROMANOWSKA - ZADROŻNA

PUBLIKACJE DEPARTAMENTU

DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W 2009 R.

str. 40 OPRAC. MONIKA BARWIK

KATALOG STRAT

str. 44 OPRAC. BARBARA KALETA

INTERPOL – KATALOG

str. 47 OPRAC. MARIA ROMANOWSKA

-ZADROŻNA

KATALOG STRAT WOJENNYCH

(1939-1945)

PIOTR OGRODZKI

KOLEJNA BEZPOWROTNA STRATA

Zabytki drewnianego budownictwa sakralnego stanowią istotną wartość polskiego dziedzictwa kulturowego. Spośród trzynastu wpisów na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO dwa dotyczą zabytków drewnianych. W roku 2001 wpisano Kościoły Pokoju w Jaworze i w Świdnicy, a w 2003 r. na liście znalazły się najstarsze kościoły Małopolski (Binarowa, Blizne, Haczów, Dębno Podhalańskie, Lipnica Murowana, Sękowa). Obecnie trwają prace nad przygotowaniem wpisu, który objąłby dawne cerkwie znajdujące się na terenie Polski.

Zdając sobie sprawę, jak wielkim walorem Polski jest zabytkowe drewniane budownictwo, tym boleśniej odczuwane są ponoszone straty, zubożające polskie dziedzictwo kulturowe. Do najbardziej przykrych należą te bezpowrotne, będące skutkiem pożaru. Ogień niszczy bezpowrotnie nie tylko zabytek nieruchomy, ale również wszystkie przedmioty (w tym również dzieła sztuki, zabytki i antyki) znajdujące się w jego wnętrzu. Dwa lata temu na łamach „Cenne, Bezcenne/Utracone”

opisywane były skutki pożaru w miejscowości Sołek, koło Opoczna. Ogień strawił całkowicie część drewnianą XVII-wiecznego kościoła pw. św. Barbary. Ocalała jedynie część murowanej przybudówki, zawierającej między innymi zabytkowe płyty nagrobne.

12 maja 2010 r. do już dość długiej listy utraconych zabytków dopisano kolejną pozycję. Na Opolszczyźnie, w miejscowości Nasale koło Byczyny, całkowicie spłonął kościół pw. św. Wawrzyńca. Pierwotnie był to Kościół katolicki. Zbudowany w XVI w. (przebudowa-

1. Nasale. Drewniany kościół św. Wawrzyńca, XVI w.